

REMISSVAR

DATUM DIARIENR
2022-04-06 2.3-15/22

HANDLÄGGARE ER BETECKNING
Magdalena Wäppling U2021/04610

MOTTAGARE
Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande gällande betänkandet En ny rymdlag (SOU 2021:91)

Institutet för rymdfysik (IRF) har tagit del av remiss gällande betänkandet En ny rymdlag (SOU 2021:91). En översyn av gällande befintlig rymdlag och anslutande rymdförordning har genomförts på grund av den tekniska utvecklingen sedan lagens tillkomst samt ökningen av icke-statliga aktörer inom rymdområdet och de förändringar i omvärlden som innebär ett ökat fokus på frågor som berör Sveriges säkerhet.

Nedan följer IRF:s synpunkter på betänkandet:

- Precisering av vad som är rymdföremål, rymdverksamhet och verksamhetsutövare ger en tydlighet i hur lagen ska fungera som ett ramverk.
- Förslaget om tillståndskrav för alla statliga och privata aktörer (utom myndigheter inom försvars- och säkerhetsområdet) som har för avsikt att bedriva rymdverksamhet ses positivt. IRF bedömer dock att det kan finnas ett värde i att ha någon form förenklad ansökningsprocess med kortare handläggningstid för mindre avancerade verksamheter. Handläggningstid och komplexitet bör ligga till grund för och avspeglade sig i en eventuell avgift.
- I 2 kap. Förslag till lag (2022:00) om rymdverksamhet 3§, 5 p. står följande: *”Tillstånd att bedriva rymdverksamhet ska beviljas, under förutsättning att, verksamhetsutövaren har en ändamålsenlig plan för hur verksamheten ska avslutas”,* samt i 1.2 kap. Förslag till förordning (2022:00) om rymdverksamhet 5§, 11p: *”En ansökan om tillstånd att bedriva rymdverksamhet enligt 2 kap. 1§ lagen (2022:00) om rymdverksamhet ska innehålla, en beskrivning av hur verksamheten ska avslutas”. Vidare står det i 1.2 kap. 17§: ”Verksamhetsutövaren bör säkerställa att ett rymdföremål i rymden, senast 25 år efter att verksamheten avslutades, överförs till atmosfären eller en omloppsbanan där det inte kan orsaka skada för annan verksamhet”.*

Enligt IRF:s synvinkel kan dessa textformuleringar skapa problem i samband med den slutgiltiga utvecklingen/överföringen av rymdföremål. Den grundläggande kontrollen och planeringen för det som kan ske 25 år efter att rymdverksamheten avslutats blir otydlig. Rymdverksamhet kan pågå under lång tid, det kan handla om flertalet decennier. Detta medför att en slutgiltig utveckling/överföring kan komma att ske först 50-talet år efter att rymdföremålet skickades ut i rymden, i en tid då den ursprungliga verksamhetsutövaren helt har avvecklat/upphört/avslutat sin verksamhet.

Under skrivningen i 1.2 kap. 5§ ställs det krav på att en plan för hur rymdverksamheten ska avslutas och i 1.2 kap. 17§ används begreppet ”bör” kopplat till rymdföremålet, dessa formuleringar öppnar för tolkning och kan till och med ge utrymme till att verksamhetsutövaren

senarelägger den slutliga hanteringen. Den slutliga avvecklingen/överföringen av rymdföremål kan även komma att hanteras, i och med dessa formuleringar, utanför kravet om en plan för avslut av rymdverksamheten. Särskiljer lagen hanteringen av rymdverksamheten och rymdföremål på det förslagna sättet finns det behov av en separat handlingsplan som beskriver den slutliga hanteringen av rymdföremålet. Förslagsvis också en starttid när denna hantering som senast ska påbörjas och ett ska-krav på när hanteringen ska vara avslutad. Ställningstagande gällande slutligt ansvar för rymdföremål som ska hanteras långt efter att ursprungsverksamheten upphört/avslutats bör också beaktas.

Till detta bör även läggas att det finns rymdverksamheter som planerar tiotusentals uppskjutningarna de närmaste åren. Verksamheter som utför större mängder uppskjutningar på kort tid bör omfattas av striktare krav än 25 år för överföring av rymdföremål till atmosfären eller en omlopps bana där det inte kan orsaka skada för annan verksamhet.

IRF anser att det är bra att översynen av rymdlagen har genomförts och att förslaget till ny lag är en mer samlad version med inriktning på den rymdverksamhet som bedrivs av aktörer i Sverige. Att långsiktig hållbarhet och miljöaspekterna förtydligas i det nya lagförslaget är en förbättring, dock bör också tydliga krav på verksamhetsutövare gå att koppla till dessa aspekter.

I detta ärende har generaldirektören beslutat, efter beredning av förvaltningshandläggare, i samråd med forskare och programchef vid IRF.

Olle Norberg
Generaldirektör